

Зміст програми

«Історія України»

Вступ до історії України

Історія України як наука. Періодизація історії України. Джерела з історії України: речові, усні, писемні, візуальні.

Стародавня історія України

Поява та розселення людей на території України. Заняття привласнювального господарства. Неолітична революція. Поширення землеробства й скотарства на землях України. Ремесла. Трипільська і середньостогівська археологічні культури. Кочовики раннього залізного віку. Заснування античних міст-колоній у Північному Причорномор'ї та в Криму. Велике переселення народів. Перші писемні згадки про давніх слов'ян (венедів, антів, склавинів). Велике розселення слов'ян. Історичні витоки українського народу.

Русь-Україна (Київська держава)

Розселення східнослов'янських племінних союзів (поляни, сіверяни, уличі, тиверці, хорвати (білі хорвати), волиняни (дуліби, бужани), древляни). Назва «Русь». Руська земля. Утворення Русі-України (Київської держави). Внутрішньо- та зовнішньополітична діяльність перших київських князів. Державотворення кінця X - середини XI ст. Запровадження християнства як державної релігії. «Руська правда». Правління наступників Ярослава Мудрого. Русь-Україна (Київська держава) в першій третині XII ст. Боротьба з половецькою загрозою. Роздробленість Русі-України (Київської держави). Суспільно-політичне та господарське життя. Культура й духовність.

Королівство Руське (Галицько-Волинська держава). Монгольська навала

Об'єднання Галицького та Волинського князівств. Розбудова Галицько-Волинської держави (королівства Руського) в 1238-1264 рр. Монгольська навала на південно-західні землі Русі. Королівство Руське (Галицько-Волинська держава) за нащадків Данила Романовича. Суспільно-політичне та господарське життя. Культура й духовність.

Руські удільні князівства у складі іноземних держав у другій половині XIV - перші половині XVI ст. Кримське ханство.

Змагання Польщі та Литви за Галицько-Волинську спадщину. Входження українських земель до складу сусідніх держав (Угорське королівство, Молдавське князівство, Османська імперія,

Московське царство). Кревська унія. Велике князівство Руське Свидригайла. Остаточна ліквідація Волинського та Київського удільних князівств. Утворення Кримського ханства. Перехід кримських ханів у васальну залежність від Османської імперії. Виникнення козацтва. Соціально-економічне життя. Культура й духовність.

Українські землі у складі Речі Посполитої в другій половині XVI ст.

Люблінська унія та її вплив на українські землі. Зміни в соціальній структурі українського суспільства. Виникнення Запорозької Січі. Повстання 1590-х рр. Братський рух. Утворення УГКЦ.

Українські землі у складі Речі Посполитої в першій половині XVII ст.

Зміни в соціально-економічному житті. Морські походи козаків. Участь українського козацтва у війнах Речі Посполитої проти Московського царства та Османської імперії. Козацькі повстання 1620-1630-х рр. «Ординація Війська Запорозького...». Відновлення вищої православної церковної ієрархії 1620 р.

Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст.

Національно-визвольна війна українського народу. Зміни в суспільно-політичному житті. Утворення української козацької держави - Війська Запорозького. Внутрішньо- та зовнішньополітична діяльність уряду Богдана Хмельницького.

Козацька Україна наприкінці 50 - 80-х рр. XVII ст.

Внутрішньо- та зовнішньополітична діяльність гетьманів козацької України 50 - 80-х рр. XVII ст. Занепад Правобережжя. Запорозька Січ у складі Гетьманщини. Адміністративно-територіальний устрій Слобідської України.

Українські землі наприкінці XVII - в першій половині XVIII ст.

Гетьманщина в 1687-1709 рр. Повстання під проводом Семена Палія (1702-1704 рр.). Північна війна і Україна. Внутрішньополітична діяльність гетьманів козацької України 20 - 30-х рр. XVIII ст. Обмеження автономії Гетьманщини. Діяльність Першої Малоросійської колегії, «Правління Гетьманського уряду» (1734-1750 рр.). Києво-Могилянська академія.

Українські землі в другій половині XVIII ст.

Внутрішня політика останнього очільника Гетьманщини. Діяльність Другої Малоросійської колегії. Скасування козацького устрою на Слобожанщині. Ліквідація Запорозької Січі. Ліквідація автономії Гетьманщини. Опришківський та гайдамацький рухи. Зміни в політичному становищі Правобережної України та західноукраїнських земель після поділів Речі Посполитої (1772, 1793, 1795 рр.). Реформи Марії Терезії та Йосифа II та їх вплив на українські землі.

Українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII- в першій половині XIX ст.

Адміністративно-територіальний поділ українських земель у складі Російської імперії. Українське національне відродження: початок, періоди й особливості. Відновлення українського козацтва в час французько-російської війни. Кирило-Мефодіївське братство. Поширення в Україні російського та польського суспільних рухів. Початок промислового перевороту.

Українські землі у складі Австрійської імперії наприкінці XVIII - в першій половині XIX ст.

Адміністративно-територіальний поділ західноукраїнських земель. Початок національного відродження. Діяльність «Руської трійці». Альманах «Русалка Дністровая». Західноукраїнські землі в європейській революції 1848- 1849 рр. Діяльність Головної Руської Ради (1848-1851 рр.). Досвід парламентаризму.

Українські землі у складі Російської імперії в другій половині XIX ст.

Події Кримської війни 1853- 1856 рр. на українських землях та поразка Російської імперії. Реформи 1860-1870-хрр. і процеси модернізації в Україні. Українські підприємці. Політика російського царизму щодо України. Розвиток громадського руху. Журнали «Основа», «Громада», «Київська старина». Діяльність «Південно-Західного відділу Російського географічного товариства» (1873-1876 рр.). Братство тарасівців. Національне відродження кримськотатарського народу.

Українські землі у складі Австро-Угорщини в другій половині XIX ст.

Політика австрійського уряду щодо західноукраїнських земель. Діяльність культурно-освітнього товариства «Просвіта». Українські видання: «Правда», «Діло», «Записки Наукового товариства імені Шевченка». Розвиток кооперативного руху. Трудова еміграція. Політизація українського національного руху та утворення перших політичних партій.

Українські землі у складі Російської імперії на початку ХХ ст.

Утворення монополістичних об'єднань в Україні. Земельна реформа Петра Столипіна та її вплив на Україну. Консолідація української нації. Створення політичних партій Наддніпрянщини. Самостійницька й автономістська течії в національному русі. Події революції 1905-1907 рр. в Україні. Діяльність українських парламентських громад в I та II Державних Думах. Діяльність «Просвіти». Посилення російського імперського наступу на Україну в 1907-1914 рр.

Українські землі у складі Австро-Угорщини в 1900-1914 рр.

Становище промисловості та сільського господарства. Радикалізація українського політичного руху. Вплив УГКЦ на формування національної свідомості населення західноукраїнських земель.

Україна в Першій світовій війні.

Україна в геополітичних планах країн Антанти і Центральних держав. Війна та українські політичні сили. Головна українська рада. Союз визволення України. Загальна українська рада. Военні дії на території України в 1914— 1917 рр. Українці в арміях воюючих держав. Українські січові стрільці. Політика Російської імперії та Австро-Угорщини на українських землях у 1914-1917 рр.

Українська революція.

Революційні події в Україні в 1917- на початку 1918 р. Українізація армії. Еволюція поглядів політичних сил України в питанні самовизначення. Універсали Української Центральної Ради. Відносини УЦР з Тимчасовим урядом та більшовицькою Росією. Проголошення УНР. Кримськотатарський національний рух. «Всеукраїнський з'їзд рад» у м. Харків. Перша війна більшовицької Росії з УНР. Бій біля станції Крути. Події 1917 р. в Криму. Проголошення незалежності УНР. Окупація більшовицькою Росією України. Берестейський мирний договір. Вигнання більшовиків із території УНР. Похід Петра Болбочана на Крим. Конституція УНР.

Україна в боротьбі за збереження державної незалежності (1918 – 1920 рр.)

Брестський мир між УНР та державами Четверного союзу, Військова конвенція УНР з Німеччиною та Австро-Угорщиною. Прийняття Конституції УНР. Державний переворот і утворення Української Держави. Утворення ЗУНР. Прихід до влади Директорії. Акт злуки УНР та ЗУНР. Окупація військами Антанти півдня України. Денікінський режим в Україні. «Київська катастрофа». Більшовицький режим в Україні. Друга радянсько-українська війна. Прийняття Конституції УСРР

1919 р. Перший «Зимовий похід» Армії УНР. Варшавська угода між УНР та Польщею. Польсько-радянська війна на території України. Утворення Галицької СРР. Другий «Зимовий похід» Армії УНР.

Встановлення комуністичного тоталітарного режиму в Україні

Масовий голод у південних губерніях УСРР. Антирелігійна кампанія. Неп в УСРР. Вхід УСРР до складу СРСР. Утворення Кримської АСРР. Національна політика радянської влади в УСРР. Молдавська АСРР. Суспільно-політичне життя. Ліквідація багатопартійності. Політика коренізації/українізації в УСРР. Згорання непу і перехід до директивної економіки. Індустріалізація. Кампанія з ліквідації неписьменності дорослих.

Утвердження більшовицького тоталітарного режиму в Україні.

Форсована індустріалізація, Насильницька колективізація. Примусові хлібозаготівлі. Опір селянства. Голодомор 1932-1933 рр. - геноцид Українського народу. Масштаби та наслідки Голодомору. Масові репресії та їх ідеологічне виправдання більшовицьким режимом. Політичні процеси 1920-хпочатку 1930-х рр. Згорання українізації. Ідеологізація суспільного життя в Україні. Культ особи. Великий терор. Биківня та інші місця масових поховань жертв репресій. Національно-демографічні зміни. Розстріляне відродження. Антирелігійна кампанія.

Західноукраїнські землі (1921 – 1938 рр.)

Правовий статус українських земель у складі Польщі. Національна політика та міжнаціональні відносини. Економічне і соціальне становище населення. Українська кооперація. Просвітні організації краю. Українські політичні і громадські організації. Українська військова організація та ОУН. Українські землі у складі Румунії. Татарбунарське повстання. Суспільно-політичне життя. Українські землі у складі Чехословаччини. Правовий статус Закарпаття. Суспільно-політичне й соціально-економічне життя. Карпатська Україна. Карпатська Січ.

Україна під час Другої світової війни (1939 - 1945 рр.)

Українське питання в міжнародній політиці напередодні Другої світової війни. Радянсько-німецькі договори 1939 р. Початок Другої світової війни. Окупація Червоною армією Галичини, Волині, Північної Буковини, Хотинщини та Південної Бессарабії. Радянізація. Масові політичні репресії 1939— 1940 рр. Початок німецько-радянської війни. Бойові дії в 1941-1942 рр. Відступ Червоної армії. Мобілізаційні заходи. Злочини комуністичного тоталітарного режиму. Окупація України

військами Німеччини та її союзниками. «Новий порядок». Масове знищення мирного населення. Голокост. Український визвольний рух. Проголошення Акта відновлення Української Держави. Поліська Січ. Українська повстанська армія. Українсько-польське протистояння. Радянський партизанський рух. Бойові дії 1942-1943 рр. Вигнання німецьких військ та їхніх союзників з Правобережної та Південної України. Депортація кримських татар та інших народів Криму. Завершення бойових дій на території України. Українці у військових формуваннях держав Об'єднаних Націй. Внесок українського народу в перемогу над нацизмом. Українське питання на Тегеранській, Ялтинській і Потсдамській конференціях. Ціна війни.

Післявоєнна відбудова та розвиток України в 1945 – початку 1950-х рр.

Україна - співзасновниця ООН. Встановлення кордонів УРСР у міжнародних договорах. Посилення радянзації та репресії у західних областях УРСР. Український визвольний рух у 1944-1950-х рр. Обмін населенням між Польщею й УРСР. Масові депортації (1944- 1946 рр.). Операції «Вісла» і «Захід». Ліквідація УГКЦ. Внутрішньополітична й економічна ситуація в УРСР. Масовий голод 1946-1947 рр. Ідеологічні кампанії. «Чистки» творчої інтелігенції.

Україна в умовах десталінізації (1953 - 1964 рр.)

Зміни адміністративно-територіального устрою УРСР. Участь українців у повстаннях у сталінських концтаборах. XX з'їзд КПРС. Десталінізація і лібералізація суспільного життя. Зміни адміністративно-територіального устрою: входження Кримської області до складу УРСР. Зміни в управлінні господарством. Зародження дисидентського руху та його течії. «Шістдесятництво». Антирежимні виступи 1960-х рр.

Україна в період загострення кризи радянської системи (середина 1960 – початок 1980-х рр.)

Ідеологічні орієнтири партійно-радянського керівництва. Конституція УРСР 1978 р. Економічна ситуація в УРСР. Дисидентський рух: течії, форми і методи боротьби. Українська громадська група сприяння виконанню Гельсінських угод. Самвидав. Кримськотатарський національний рух.

Розпад Радянського Союзу та відродження незалежності України

Початок перебудови в СРСР. Чорнобильська катастрофа. Стан економіки. Шахтарські страйки. Гласність і політичний плюралізм. Український національно-демократичний рух. Зміни в політичному керівництві УРСР. Формування багатопартійної системи. Вибори до Верховної Ради

УРСР і до місцевих рад 1990 р. Декларація про державний суверенітет України. Революція на граніті. Створення Автономної Республіки Крим (АРК). Меджліс кримськотатарського народу (червень 1991 р.). Спроба державного перевороту в СРСР у серпні 1991 р. Акт проголошення незалежності України. Референдум і вибори Президента України 1 грудня 1991 р. Розпад СРСР. Міжнародне визнання України.

Становлення України як незалежної держави. Творення нової України.

Заснування Збройних Сил України. Прийняття Конституції України. Прийняття державної символіки. Формування інституту громадянства та соціально-економічні реформи наприкінці ХХ - на початку ХХІ ст.: приватизація засобів виробництва, лібералізація цін, грошова реформа, диференціація суспільства. Інтегрування України у світове співтовариство. «Революція гідності» та європейський вибір України. Початок російсько-української війни (2014 р.). Україна та ЄС. Міжнародна політика України в 2014-2025 рр. Повномасштабна агресія РФ проти України у 2022-25 рр. Добровольчі батальйони. Волонтерський рух. Реакція світової спільноти.

Програма відповідає вимогам до програм НМТ з історії України 2026 року (відповідно до Програми зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з історії України, здобутих на основі повної загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 26 червня 2018 року № 696), а Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2026 році, затвердженому наказом Міністерства освіти і науки України від 26 лютого 2026 року № 373, зареєстрованому у Міністерстві юстиції України 20 березня 2026 року за № 374/45768.

Програму для вступного випробування з історії України розроблено з урахуванням програм для загальноосвітніх навчальних закладів.

Форма вступного випробування – усна співбесіда.

Структура співбесіди: співбесіда складається із виконання 3 завдань: на знання термінології та хронології (14 балів), на вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки (20 балів) та на знання фактичного матеріалу із запропонованих у програмі тем (20 балів).

Критерії оцінювання: максимальна сума балів за виконання всіх завдань - **54 бали**. Знання вступника з дисципліни оцінюється за такими критеріями:

завдання на знання термінології та хронології

11-14 балів – отримано правильну відповідь, вступник вільно володіє матеріалом, може наводити приклади та аналогії.

6-10 бали – вступник демонструє знання хронології, проте не завжди точно може співвідносити подію з конкретним історичним періодом чи явищем.

завдання на вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки та знання фактичного матеріалу

16-20 балів – вступник глибоко і всебічно знає зміст дисципліни, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує теоретичні знання при відповіді на запитання, висловлює своє ставлення до тих чи інших дискусійних питань, демонструє високий рівень теоретичної підготовки;

11-15 балів - вступник здебільшого оперує теоретичними знаннями з дисципліни, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або брак стабільних знань;

6-10 балів - відповідаючи на запитання, вступник виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

Якщо вступник набрав **не менше 8 балів**, то загальна сума балів переводиться у шкалу 100-200 згідно з Таблицею 3 переведення тестових балів з історії України національного мультипредметного тесту (НМТ) (Додаток 5 до Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2026 році).

**Таблиця переведення тестових балів тесту з історії України
НМТ до шкали 100–200**

Тестовий бал	Бал за шкалою 100–200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100–200
9	100	32	152
10	105	33	154
11	110	34	156
12	115	35	158
13	120	36	160
14	125	37	163
15	130	38	166
16	132	39	168
17	134	40	169
18	136	41	170
19	138	42	172
20	140	43	173
21	141	44	175
22	142	45	177
23	143	46	179
24	144	47	181
25	145	48	183
26	146	49	185
27	147	50	188
28	148	51	191
29	149	52	194
30	150	53	197
31	151	54	200

Список рекомендованих джерел та літератури

- Апанович О. Гетьмани України і кошові отамани Запорозької Січі. – К., 1993.
- Арістов В., Грицак Я. Навігатор з історії України. Русь. К., 2024.
- Багалій Д. Історія Слобідської України. – Харків, 1991.
- Безотосний М. Україна в добу сталінщини: Історія опору. – К., 2002.
- Бойко О. Історія України. К., 2023.
- Бойко О. Новітня історія України (2014-2023). К., 2023.
- Борисенко В. Курс української історії з найдавніших часів до XX століття. – К., 1996.

- Верстюк В., Дзюба О., Репринцев В. Україна від найдавніших часів до сьогодення. Хронологічний довідник. – К., 1995.
- Веселова О., Марочко В., Мовчан О. Голодомори в Україні 1921-1923. 1932-1933. 1946-1947. Злочини проти народу. – К., 2000.
- Ветров Р. Політичні партії України на початку ХХ століття (1900-1925 рр.). 1997.
- Винокур О., Трубчанінов С. Давня і середньовічна історія України. – К., 1996.
- Вівчарик М.М. Українська нація: витоки, становлення і сьогодення: Навч. посіб. – К., 2003. – 280 с.
- Гісем О.В., Мартинюк О.О. Історія України. 10-11 класи: Наочний довідник / О.В.Гісем, О.О.Мартинюк. - К.;Х.: Веста, 2007.
- Гісем О.В., Мартинюк О.О., Трухан О.Ф. Історія України. 7-9 класи: Наочний довідник / О.В. Гісем, О.О. Мартинюк, О.Ф. Трухан. - К.; Харків: Веста, 2007.
- Голобуцький В. Запорозьке козацтво. – К., 1994.
- Грицак Я. Нариси Історії України: Формування модерної української нації ХІХ-ХХ ст. – Київ: Генеза, 2000.
- Грицак Я., Мержиєвська В. Навігатор з історії України. Повоєнний СРСР. К., 2023.
- Грицак Я., Мержиєвська В. Навігатор з історії України. Сучасність. К., 2023.
- Грушевський М. Ілюстрована історія України. – К., 1992.
- Грушевський М. Історія України-Руси - т. І-Х. – К., 1990-1997.
- Гунчак Т. Україна. Перша половина ХХ століття: Нариси політичної історії. – К., 1993.
- Гутній О. Українська козацька держава в другій половині ХVІІІ ст.: кордони, населення, право. - К., 1996.
- Державний центр Української Народної Республіки в екзилі: статті і матеріали. – К., 1993.
- Дорошенко Д. Нарис історії України – т.1-2. – К., 1991.
- Енциклопедія українознавства: т.1-10. – Львів. 1993-2000.
- Енциклопедія української діаспори – т.1-7. – К., 1995.
- Залізник Л. Стародавня історія України. К., Темпора, 2012. 542 с.

- Заставний Ф. Українська діаспора. Розселення українців у зарубіжних країнах. – Львів, 1991.
- Ісаєвич Я. Братства та їх роль в розвитку української культури XVI-XVIII ст. – К., 1966.
- Історія суспільних рухів і політичних партій в Україні (XIX ст.-1920 р.). – Львів, 1993.
- Історія України в особах. IX-XVIII ст. – К., 1993.
- Історія України в особах. XIX-XX ст. – К., 1995.
- Історія України: Нове бачення – т. 1-2. – К., 1995-1996.
- Історія українського війська – т. 1-2. – Львів, 1992-1993.
- Історія української еміграції. – К., 1997.
- Історія української культури. – К., 1994.
- Історія цивілізації. Україна. Том 1: Від кіммерійців до Русі (X ст. до н.е. – IX ст.). X., 2019. 586 с.
- Калакура Я. С. Українська культура: цивілізаційний вимір. К., 2015. 496 с.
- Калініченко В.В., Рибалка І.К. Історія України. Ч.ІІІ. 1917-2003. Підручник для студентів історичних спеціальностей вищих навчальних закладів. – Харків, 2004.
- Кардаш П. Злочин: Політичні злочини проти українства від Петра I і до незалежності 1991 р. – К., 2003.
- Касьянов Г. В. Danse macabre: голод 1932–1933 років у політиці, масовій свідомості та історіографії (1980-ті — початок 2000-х). – К., 2010.
- Касьянов Г. В. Україна 1991–2007: нариси новітньої історії / Г. В. Касьянов. – К.: Наш час, 2008.
- Коріненко П. С. Новітня історія України (1939 – 2007 рр.). / П. С. Коріненко, М. В. Бармак, В. Д. Терещенко – Ч. IV. – Тернопіль: Видавництво Астон, 2007.
- Котляр М., Кульчицький С. Довідник з історії України. – К., 1996.
- Кравченко Б. Соціальні зміни і національна свідомість в Україні XX ст. – К., 1997.
- Крип'якевич І. Історія України. – Львів, 1992.
- Кугутяк М. Галичина: сторінки історії. Нарис суспільно-політичного руху (XIX-1939). – Івано-Франківськ, 1993.

- Кульчицький С. В. Історія України: Довідник для абітурієнтів та школярів загальноосвітніх навчальних закладів. / С. В. Кульчицький, Ю. А. Мицик, В. С. Власов. - К.: Літера ЛТД, 2009.
- Кульчицький С. Комунізм в Україні: Перше десятиріччя (1919-1928). – К., 1996.
- Лисак-Рудницький І. Нариси з історії нової України. – Львів, 1992.
- Литвин М., Науменко К. Історія галицького стрілецтва. – Львів, 1991.
- Лукінюк М.В. Обережно: міфи ! Спроба системного підходу до висвітлення фальшувань історії України. – К., 2003.
- Нариси з історії українського національного руху. – К., 1994.
- Національні процеси в Україні. Історія і сучасність. Довідник – ч.1-2. – К., 1997.
- Незалежність України: історичні витоки і перспективи. – К., 1997.
- Огієнко І. Українська культура. Коротка історія культурного розвитку українського народу. – К., 1991.
- Політична історія України ХХ століття – т.1-6. – К., 2002-2004.
- Полонська-Василенко Н. Історія України – т. 1-2. – К., 1992.
- Пономарьов А. Українська етнографія. Курс лекцій. – К., 1994.
- Потульницький В. Українська і всесвітня історія: Історіософія світової та української історії ХVІІ-ХХ ст. – К., 2002.
- Реєнт О. Україна в імперську добу (ХІХ – початок ХХ ст.). – К., 2003.
- Рибалка І. Історія України. Підручник для студентів історичних спеціальностей вищих навчальних закладів – ч.1-2. – Харків, 1995-1997.
- Свідерський Ю. Ю Давня і середньовічна історія України – Ч. І. / Ю. Ю. Свідерський, В. М. Окаринський.– Тернопіль: Астон, 2007.
- Слюсаренко А., Гусєв В., Литвин В. та ін. Новітня історія України (1900-2000): Підручник для історичних спеціальностей вузів. – К., 2002.
- Субтельний О. Україна: історія – К., 1993.
- Танцюра В., Греченко В., Калініченко В. Політична історія України: Посібник для вузів. – К., 2002.
- Терещенко Ю., Курило В. Історія України: Навчальний посібник. – Кн.2.- К., 1995.

- Україна у ХХ столітті (1900-2000): Збірник документів і матеріалів. – К., 2000.
- Українська суспільно-політична думка в ХХ столітті: Документи і матеріали – т.1-3. – Мюнхен, 1983.
- Українське козацтво: Мала енциклопедія. – Київ, Запоріжжя. 2002.
- Чумак В. Україна і Крим: Спільність історичної долі. Феномен на межі Європи та Сходу. – К., 1993.
- Чухліб Т. Гетьмани України. Військо, політика, держава. Львів, 2023. 352 с.
- Чухліб Т. Козацька Україна на міжнародній арені. Львів, 2023. 352 с.
- Шаповал Ю. Україна ХХ століття: Особи та події в контексті важкої історії. – К., 2001.
- Щербак В.О. Українське козацтво: формування соціального стану : Друга половина XV – середина XVII ст. – К., 2000.
- Щербакова О. Історія України (із серед. XVII до кінця XIX ст.) : Навчальний посібник. – Дніпропетровськ, 2003.
- Яворницький Д. Історія запорозьких козаків – т. 1-3. – Львів, 1990-1992.
- Яковенко Н. М. Вступ до історії = An Introduction to History" – Київ : Критика, 2007.
- Яковенко Н. М. Нарис історії України з найдавніших часів до кінця XVIII століття". - Київ: Генеза, 1997.
- Яковенко Н. М. Українська шляхта з кінця XIV до середини XVII століття. Волинь і Центральна Україна". – Київ: Наукова думка, 1993.

Голова предметної екзаменаційної комісії

Сергій КУШНАРЬОВ

Затверджено на засіданні Приймальної комісії університету
протокол № 5 від 05 травня 2026 р.

Відповідальний секретар приймальної комісії

Ганна ЗУБЕНКО